

Kempeleen kunnan lausunto esityksestä tarpeenmukaisten sote-keskusten määrittelystä ja määrästä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella

Kempeleen kunta toteaa, että suunnitelma tarpeenmukaisista sote-kuskuksista perustuu hyväksytyihin Pohjeen strategiaan ja järjestämissuunnitelmaan. Tarpeenmukaisia sote-keskuksia tulee olemaan aluevaltuuston päättämän järjestämissuunnitelman mukaisesti vähintään yksi jokaisessa Pohjois-Pohjanmaan nykyisessä kunnassa. Sote-keskusten palveluvalikoima määritellään ehdotuksessa seuraavien tarvetekijöiden perusteella: väestö (mm. väestömäärä, ikärakenne, sairastamisprofiili), saavutettavuus (mm. etäisyydet, luontaiset kulkusuunnat, julkinen liikenne), henkilöstö (mm. saatavuus, aiempi henkilöstörakenne), talous, tilat (mm. uudet, vanhat, käytettävyys sote-keskuksen toimintaan), tukipalvelut, digivalmius

Hyvinvointialueuudistuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena oli mm. perusterveydenhuollon vahvistaminen, erikoislääkäripalvelujen tuominen perusterveydenhuoltoon ja palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden turvaaminen. Tavoitteena oli myös kustannusten nousun hillitseminen. Näistä tavoitteista on syytä pitää kiinni. Tulevien vuosien palveluja ja palveluverkkoa suunniteltaessa huomioon tulee ottaa myös kuntien erilaiset palvelutarpeet johtuen mm. väestökehityksestä ja väestörakenteesta. Siinä, missä valtaosa Pohjois-Pohjanmaan kunnista on väestöään menettäviä, Kempeleessä väestö kasvaa – sekä syntyvyyden enemmyyden että muuttovoiton myötä. Toisaalta Kempeleen väestö ikääntyy nopeasti, mikä kasvattaa väistämättä ikäihmisten palvelutarpeitakin. Tämä kaikki on huomioitava hyvinvointialueen palvelujen ja palveluverkon suunnittelussa.

Lausunnolla oleva sote-keskusten suunnitelma esittää asiat pääosin yleisellä tasolla, mikä vaikeuttaa yksityiskohtaisten huomioiden tekemistä. Kempeleen osalta suunnitelmat vuosille 2023-2025 vaikuttaisivat vastaavan pääsääntöisesti kuitenkin alueen palvelutarvetta. Kempele on tuottanut perinteisesti hyvin kustannustehokkaasti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Onkin tärkeää, että hyviä käytäntöjä ja toimivia rakenteita ei pureta summittaisesti. Päinvastoin, hyvät käytännöt tulisi monistaa koko alueen käyttöön.

Toimivat palvelut vaativat riittävän ja osaavan henkilöstön. Yksi lähivuosien keskeisimmistä huolista kohdistuu kin osaavan henkilöstön saatavuuteen. Sillä on suora vaikutus myös palvelutarpeiden tyydyttämiseen. Hyvinvointialueen on kiinnitettävä erityistä huomiota henkilöstön saatavuuteen ja osaavan henkilöstön pitovoiman vahvistamiseen. Hyvällä johtamisella, riittävällä resurssoinnilla, työhyvinvointia edistävillä ja erilaisilla ammatillista kehittymistä tukevilla ja uravaihtoehtoja mahdollistavilla toimilla on iso merkitys osajapulan ennaltaehkäisyssä. Henkilöstöpulaan voidaan vastata myös rohkeilla digitaalisilla ja tietoteknisillä ratkaisulla. Uutta tekniikkaa ja uudenlaisia toimintatapoja on kokeiltava rohkeasti, jotta osaavia käsipareja vapautuu sinne, missä niitä todella kaivataan. Teknologian hyödyntämisellä voidaan myös välttää kalliita kiinteistöinvestointeja.

Kempeleen kunnalle on tärkeää, että sote-palvelut ovat jatkossakin helposti saavutettavissa, ne tuotetaan laadukkaasti ja joustavasti lähellä asiakasta, ja niillä vastataan alueen asukkaiden tarpeisiin. Tähän päästään, kun rakenteita ei tehdä liian kankeiksi, vaan laajan maakunnan eri osissa uskalletaan toimia alueiden tarpeiden vaatimalla tavalla kullekin alueelle parhaiten sopivalla ja vaikuttavimmalla toimintamallilla.